

VANHEMPIEN TYYTYVÄISYYS PÄIVÄHOITON PÄIVÄKOTI
TIITIÄISESSÄ

Virpi Hatakka
Opinnäytetyö, kevät 2012
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Länsi, Pori
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaali- ja kasvatustieteiden
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK)

TIIVISTELMÄ

Hatakka Virpi. Vanhempien tyytyväisyys päivähoitoon päiväkotitiiteissä. Diak Länsi, Pori, kevät 2012, 35 s., 2 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Sosiaali- ja kasvatuksen suuntautumisvaihtoehto, Sosionomi (AMK) lastentarhaopettajan kelpoisuus

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli kuvailla vanhempien tyytyväisyyttä toteutuneeseen päivähoitoon Uudenkaupungin yksityisessä päiväkotitiiteissä.

Opinnäytetyö tehtiin kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä ja aineisto kerättiin strukturoidulla lomakkeella. Lomakkeet jaettiin vanhemmille syksyllä 2011 ja ne analysoitiin käyttämällä Excel-tilukko-ohjelmaa keväällä 2012.

Tulosten mukaan vanhemmat olivat hyvin tyytyväisiä päiväkodin fyysiseen ympäristöön, päiväkodin henkilökunnan kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä toiminnan monipuolisuuteen.

Jatkotutkimusaiheiksi tuloksista nousi lapsille tai henkilökunnalle suunnattu asiakastyytyväisyyskysely sekä vertaileva tutkimus kunnallisen päiväkotihoidon sekä yksityisen päiväkotihoidon välillä.

Asiasanat: päivähoito, pienryhmätoiminta, varhaiskasvatus, kasvatuskumppanuus

ABSTRACT

Hatakka, Virpi. Parent's Contentment About Day care. 35 p., 2 appendices. Language: Finnish. Pori, Spring 2012. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Social Services and Education. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of this study was to describe parents contentment about daycare in a day care center called Tiitiäinen.

This study was made by using quantitative research method. The material was collected by structured questionnaires. The forms were distributed to the parents in fall 2011 and the material was analyzed by using Excel-program in spring 2012.

According to results, the parents were pleased with the environment of the day care center, cooperation with the staff and diverse activities in the day care center.

The results of this study indicated two new research themes:

Client satisfaction research addressed to children or staff who go to day care center Tiitiäinen.

Comparing research between municipal day care center and private day care center.

Keywords: day care, small group activities, early childhood education, educational partnership

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TUTKIMUSYMPÄRISTÖN ESITTELY	7
3 PÄIVÄHOIDON HALLINNOLLINEN KEHYS	10
4 PÄIVÄHOIDON VARHAISKASVATUS JA KASVATTAJAN OSALLISUUS	12
5 YHTEISTYÖN JA YMPÄRISTÖN MERKITYS PÄIVÄHOIDOSSA	15
5.1 Kasvatuskumppanuus	15
5.2 Pienryhmätoiminta	16
5.3 Päivähoidon fyysinen ympäristö	17
6 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET	18
6.1 Tutkimuksen toteutuminen	18
6.2 Aineiston keruu	19
6.3 Aineiston analyysi	20
7 TUTKIMUSTULOKSET	21
7.1 Päiväkodin fyysinen ympäristö	22
7.2 Päiväkodin toiminnan monipuolisuus	23
7.3 Päiväkodin ja vanhempien yhteistyö	24
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	26
9 POHDINTA	28
LÄHTEET	30
LIITE 1 Saatekirje	33
LIITE 2 Päiväkoti Tiitiäinen vanhempainkyselylomake	34

1 JOHDANTO

Lapsiperheiden kannalta varhaiskasvatuksen kehittäminen monipuolisesti on tärkeää. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena päivähoitossa on edistää lapsen turvallista kasvamista, kehitystä ja oppimista. Päivähoidon varhaiskasvatuksen valtakunnallisten linjausten mukaan varhaiskasvatuksen ydin koostuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta ja vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. (Honkalampi; Koskinen & Leppälampi 2006, 13.)

Päivähoidon yleistolannetta voidaan arvioida hyväksi. Päivähoitoa järjestetään kysynnän mukaisesti, henkilökunnan koulutus on ajan tasalla ja tilat päivähoitossa ovat tasokkaita. Keskeisiksi huolenaiheiksi päivähoitossa ovat nousseet suuret ryhmäkoot, lasten suhteuttaminen henkilöstön määrään, lasten sairastavuus ja erityistukea tarvitsevien lasten hoidon tarve ja siihen vastaaminen. Näiden lisäksi huolenaiheeksi on noussut henkilökunnan ja vanhempien kasvatustyhteistyön kehittäminen. (Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista 2002.)

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää vanhempien tyytyväisyyttä heidän lastensa saamaan päivähoitoon päiväkotitiiteissä. Esiopetusta varhaiskasvatuksen osana en käsittele. Opinnäytetyöni tavoitteena oli saada tietoa siitä, ovatko vanhemmat tyytyväisiä päivähoitotoimitukseen ja päiväkodin varhaiskasvatustoiminnan monipuolisuuteen sekä päiväkodin fyysiseen ympäristöön. Opinnäytetyöni tulokset antavat vanhempien kokemuksista peräisin olevaa arvokasta tietoa, jonka avulla päivähoitotoimitusta ja toiminnan monipuolisuutta voidaan kehittää paremmin vastaamaan uusikaupunkilaisten perheiden tarpeita.

Uusikaupunki on rannikkokaupunki Varsinais-Suomessa. Asukkaita Uudessa kaupungissa on noin 16000. Uudessa kaupungissa perheet voivat valita päivähoitotoimituksen kunnallisesta päiväkodista, kunnallisesta perhepäivähoitotoimituksesta tai yksityi-

sestä kuntalisällä tuetusta päiväkotihoidosta tai perhepäivähoidosta. (Uusikaupunki i.a.)

Vanhempien tyytyväisyyttä päiväkotitiitiäisessä on mitattu tähän saakka laadullisella asiakastyytyväisyyskyselyllä. Laadullinen kysely jaetaan päiväkodissa vanhemmille kaksi kertaa vuodessa. (Mattila, Sane, henkilökohtainen tiedonanto 29.11.2011.) Opinnäytetyönäni toteuttama määrällinen tutkimus tuo uutta ulottuvuutta ja luotettavuutta päiväkotitiitiäisen päivähoiton arviointiin ja kehittämiseen.

2 TUTKIMUSYMPÄRISTÖN ESITTELY

Opinnäytetyöni tein yksityiseen päiväkotitiitiäiseen. Tiitiäinen on toinen Uudessakaupungissa olevista yksityisistä päiväkodeista. Päiväkotitiitiäinen kuuluu turkulaisen Sateenkaari Koton alaisuuteen. Seuraavaksi esittelen tarkemmin Sateenkaari Koton toimintaa sekä erikseen päiväkotitiitiäisen.

Sateenkaari Koto on rekisteröity yhdistys, joka tarjoaa pienille lapsille päivähoitoa ja koko perheelle tarkoitettua perhetyötä. Se on perustettu 1998 ja sen piirissä on yhteensä 5 päiväkotia. Neljä päiväkotia sijaitsee Turussa ja yksi Uudessakaupungissa. (Sateenkaari Koto Oy:n Varhaiskasvatussuunnitelma 2011, 5.) Yhdistyksen on perustanut joukko eri alojen ammattilaisia, jotka ovat itse myös pienten lasten vanhempia ja isovanhempia. Heitä kaikkia yhdistää halu edistää tämän päivän lapsiperheiden hyvinvointia ja kykyä tarjota vaihtoehtoja perinteiselle sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille. Yhdessä lapsiperheiden vanhempien kanssa rakennetaan juuri heidän tarpeidensa mukaan sopivia palveluita. Sateenkaari Koto on kiinnittänyt huomiota juuri erilaisiin tietotaitoihin, jotka tukevat lapsen kasvua ja kehitystä. (Sateenkaari Koto Oy i.a.)

Sateenkaari Koton arvoihin kuuluu perhelähtöisyys, kodinomaisuus ja läheisyys. Lapsen omat vanhemmat ovat parhaimpia asiantuntijoita lapsensa kasvatuksessa, joten heille annetaan ensisijainen kasvatustavastuu ja -oikeus. Tarvittaessa työntekijä voi antaa neuvoa ja tukea koko perheelle erilaisten elämäntilanteiden mukaan. Vanhemmilla on myös mahdollisuus osallistua päivähoiton kehittämiseen. Heidän kysymyksensä ja ehdotuksensa ovat tervetulleita. (Sateenkaari Koto Oy i.a.)

Hoitopäivän aikana lapsella on aikuisen syli ja läheisyys avoinna koko päivän ajan. Jokaiselle lapselle määrätään omahoitaja, joka huomioi lasta yksilöllisesti, tietäen lapsen ja perheen asioista pystyäkseen tukemaan lapsen kasvua parhaimmalla tavalla. Läheisyyden antaminen tukee lapsen kehitystä antaen hyväksymisen ja arvonn tunnetta. Se lisää lapsen liittymistä toisiin lapsiin ja aikuisiin. Omien rajojen löytäminen ja oman kehon tunteminen kehittää lapsen kykyä

suojella itseään tulevaisuudessa. Lasta kannustetaan kertomaan, milloin häntä saa koskea ja mihin, ja tätä kunnioitetaan päiväkodissa ehdottomasti. Kosketuksen kautta lapsi oppii tuntemaan oman kehonsa ja hän oppii arvostamaan sitä. (Sateenkaari Koto Oy i.a.)

Päiväkoti Tiitiäisen henkilökunta on viisihenkinen, joka koostuu lastentarhaopettajasta, sosionomi-lastentarhaopettajasta, kahdesta lähihoitajasta sekä lastenhoitajasta. Päivähoitopaikkoja päiväkodissa on 27. Lasten ikähaitari on 0–6 vuotta. (Sateenkaari Koto Oy:n Varhaiskasvatussuunnitelma 2011, 4.)

Päiväkodissa toteutetaan pienryhmätoimintaa. Pienten ryhmäkokojen kautta lapset osaavat paremmin ottaa omat ja toisten tarpeet huomioon. Pienryhmätoiminnassa lasta pystytään paremmin auttamaan, ja hän saa myös aikuisen huomion tarkemmin. Päiväkodin tilat on tehty kodinomaisiksi, ja se takaa turvallisen ja virikkeellisen ympäristön. Lapsella on mahdollisuus tehdä, kokeilla, leikkiä ja puuhailla monien virikkeiden kanssa. (Sateenkaari Koto Oy i.a.)

Päiväkoti Tiitiäisen henkilökunta on perehtynyt musiikin merkitykseen lapsen elämässä. Musiikillinen kasvatus on lapsen koko elämänaikainen prosessi, johon vaikuttaa lapsen ensimmäiset musiikilliset virikkeet ja kokemukset. Tarkoituksena on herättää lapsen rakkaus musiikkiin ja pyrkiä kehittämään lapsen musikaalisia kykyjä ja valmiuksia. Lapsen kuuntelukyky, äänenkäyttö, laulutaito ja rytmitaju kehittyvät samalla. (Sateenkaari Koto Oy:n Varhaiskasvatussuunnitelma 2011, 4–5.) Musiikkituokioita järjestetään suurissa ja pienemmissä ryhmissä. Pienryhmätoiminnan avulla pystytään keskittymään jokaiseen lapseen yksilöllisesti ja näin tukemaan ja rohkaisemaan lasta kokeilemaan uusia asioita. (Mattila, Sane, henkilökohtainen tiedonanto 29.11.2011) Yhteisiä laulutuokioita pyritään järjestämään yleensä torstaiaamuisin. Musiikkituokiot sisältävät perinteisiä lastenlauluja, yhteisleikkejä ja soittamista. Säestys toteutuu tällä hetkellä kitaran avulla, mutta mahdolliset lyömäsoittimet löytyvät myös. Teema vaihtelee vuodenaikojen ja pyhien mukaan. (Sateenkaari Koto Oy:n Varhaiskasvatussuunnitelma 2011, 8.)

Sane Mattila painottaa myös musiikin ottamista mukaan arjen pieniin asioihin, kuten vaipan vaihtoon sekä ulkovaatteiden päälle laittoon. Näin tilanteesta tehdään lapselle mielekkäämpää ja hän pystyy keskittymään paremmin itse tilanteeseen. (Mattila, Sane, henkilökohtainen tiedonanto 29.11.2011)

3 PÄIVÄHOIDON HALLINNOLLINEN KEHYS

Päivähoito on Suomessa jatkuvan muutoksen kohteena. Suurimmat muutokset koskevat päivähoidon henkilökunnan ja vanhempien välistä yhteistyötä. (Kauppi 2001, 46.) Päivähoidon ensisijaisena tehtävänä on mahdollistaa vanhempien työssäkäynti ja opiskelu. Lisäksi päivähoidon tavoitteena on tukea perhettä kasvatustehtävässä ja yhdessä vanhempien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. (Kauppi 2001, 16.) Päivähoitoa on pidetty ensisijaisesti yhteiskunnan sosiaalisena tukimuotona lapsiperheiden vanhemmille (Karila; Kinos & Virtanen 2001, 15).

Päivähoidon kehittämistä nykyisestä yksilöllisemmäksi pidetään erittäin tärkeänä. Henkilökunnan lisäkoulutukseen, hoidon yksilöllistämiseen ja erilaisten hoitomuotojen kehittämiseen panostetaan tulevaisuudessa, mutta laadun kehittäminen on kuitenkin säilyttänyt ensisijaisen paikkansa. (Kauppi 2001, 52, 58.) Varhaiskasvatuksen laadun ylläpito vaatii toiminnan arviointia. Valtakunnallista varhaiskasvatusta ohjaava asiakirja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, edellyttää kasvattajilta toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja arviointia. (Hujala & Turja 2011, 312.)

Päivähoitopaikkaa valittaessa vanhemmat pohtivat omia lapsuudenaikaisia kokemuksiaan päivähoidosta sekä tuttavaperheiden päivähoitokokemuksia. Odotukset hyvää hoitopaikkaa kohtaan kohdistuvat henkilökuntaan, hoitopaikan ympäristöön sekä pohdintaan oman lapsen tarvitsemasta yksilöllisestä huomiosta sekä sen saamisesta. Hyvän hoitopaikan tärkeimmäksi kriteeriksi asetetaan henkilökunta. Ensitapaamisella vanhemmat rakentavat kuvaa päivähoito- ja varhaiskasvatuksenpalvelujen laadusta. (Hujala & Turja 2011, 79, 81.)

Kuntien tehtävänä on järjestää päivähoitoa lapsen vanhempien toivomalla tavalla. Tämä tarkoittaa päivähoidon järjestämistä päiväkotihoidona tai perhepäivähoitona. (Kauppi 2001, 16.) Lasten päivähoito voidaan järjestää myös yksityisenä palveluna, jolloin vanhemmilla on oikeus lakisääteiseen yksityisen hoidon

tukeen. (Kauppi 2001, 29; Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1996/1128, 2§.)

Päivähoitolaki tuli voimaan vuonna 1973. Päivähoitolakia on muutettu sen voimaolon aikana eräitä kertoja, jotta laki pysyisi ajan hengessä paremmin. Yksi suurimmista muutoksen kohteena olleista aiheista on ollut laki, joka käsittelee sitä, kenellä on oikeus päivähoidon ja millä perusteilla tämä määritellään. (Karila & Nummenmaa 2001, 14-15.)

Päivähoidon tavoitteena on tukea päivähoitossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Päivähoidon tulee omalta osaltaan tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat huomioon ottaen suotuisa kasvuympäristö. Lapsen iän ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti päivähoitoon tulee yleinen kulttuuriperinne huomioon ottaen edistää lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä sekä tukea lapsen esteettistä, älyllistä, eettistä ja uskonnollista kasvatusta. Uskonnollisen kasvatuksen tukemisessa on kunnioitettava lapsen vanhempien tai holhoojan vakaumusta. Edistäessään lapsen kehitystä päivähoitoon tulee tukea lapsen kasvua yhteisvastuuseen ja rauhaan sekä elinympäristön vaalimiseen. (Laki lasten päivähoitosta 1973/36, 2 a §.)

4 PÄIVÄHOIDON VARHAISKASVATUS JA KASVATTAJAN OSALLISUUS

Varhaiskasvatus on hoidon, kasvatuksen ja opetuksen muodostama kokonaisuus, joka koulutuksen ja kasvatuksen kaikissa vaiheissa tukee jokaisen lapsen yksilöllisiä kehityspiirteitä. Varhaiskasvatus tukee lapsen elämänpiirissä tapahtuvaa vuorovaikutuksellista kasvatusta, jonka tavoitteena on edistää lapsen tervettä kasvua, oppimista ja kehittymistä. (Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista 2002.) Suunnitelmallinen ja tavoitteellinen vuorovaikutus sekä yhteistoiminta lapsen omaehtoisen leikin kautta luo keskeisen merkityksen varhaiskasvatuksessa (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11, 13). Lapsen jatkuva arviointi on pedagogiikan keskeinen toimintamuoto, jossa vanhemmat, kasvattajat ja aikuiset hankkivat tietoa lapsesta ja lapsen ympäristöstä eri keinoin. Arvioinnin avulla pystytään tukemaan lapsen oppimista ja kehittymistä lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja alkuopetukseen. (Hujala & Turja 2011, 57.)

Ennen koti oli lapselle paras paikka kasvaa ja on edelleenkin, mutta tänä päivänä vanhemmilla on vaikeuksia kasvatuksen kanssa. Kasvatus onkin herättänyt viime aikoina paljon keskustelua julkisuudessa. Kasvattajan rooli on esimerkiksi hämärtynyt vuosien saatossa. Ennen kasvattajana toimi oma koti sekä vanhemmat, mutta nykyään kasvatuksen vastuu siirtyy yhä enemmän yhteiskunnalle (Karila & Nummenmaa 2001, 15). Kodin ulkopuolella tehtävän työn takia vanhemmat tarvitsevat päivähoitoa lastensa kasvatuksessa. Kodin sijasta lapsen hoitoympäristönä on lapsiryhmä, joka koostuu useiden sattumanvaraisesti valikoitujen perheiden lapsista. Nämä seikat luovat puitteet päivähoidon ja vanhempien väliselle vuorovaikutuksen rakentumiselle. Tästä nousee päivähoidon henkilöstön tarve huomioida jokainen perhe yksilöllisenä ja erilaisena ja suhtautua jokaiseen lapseen myös yksilöllisesti. (Tiilikka 2005, 57.)

Lapsi tarvitsee päiväkodissa saatavaa kasvatusta kehittyäkseen sosiaalisesti ihmiseksi, joka oppii noudattamaan sääntöjä sekä saa yksilöllistä kasvatusta kehitystarpeidensa mukaisesti (Alasuutari 2004, 88). Päiväkodin ja lasten vanhempien yhteistyön lähtökohta on, että vanhempien tulee saada tietää, millaista

kasvatusta heidän lapsensa saa, ja toisaalta vanhempien tulee saada vaikuttaa lapsensa saamaan kasvatukseen ja näin rikastuttaa päiväkodin toimintaa. Perusajatus on tarjota johdonmukaista kasvatusta siten, että nämä kaksi ympäristöä muodostavat turvallisen kokonaisuuden, jossa ympäristöjen erilaisuudesta huolimatta toteutuvat yhdenmukaiset tavoitteet. (Tiilikka 2005, 58.)

Aikaisimmissa tutkimuksissa vanhemmuutta on tutkittu pohtimatta vanhempien tulkintaa vanhemmuuden ja yhteiskunnallisen kasvatuksen vastuusta. Alasuutari nostaa keskeisimmäksi asiaksi sen, miten vanhemmat puheessaan määrittelevät ja rajaavat oman roolinsa ja tehtäväalueensa sekä sen, miten tämän määrittelyn kautta voi ymmärtää vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten suhdetta. (Alasuutari 2003, 31–32, 157.) Tärkein yhteistyökumppani on tietenkin asiakas itse, mutta vanhempien kanssakäymisen merkitys on kasvanut myös paljon. Päiväkodin henkilökunnan on osattava yhdessä muiden verkostojen ja organisaatioiden kanssa tehdä yhteistyötä. Yhdessä monien eri tahojen kanssa ratkaistaan uusia ja muuttuvia ongelmia. Jaettu asiantuntijuus auttaa ammattilaisia näkemään asiat monelta eri puolelta. (Karila & Nummenmaa 2001, 23, 25.) Vanhemmilla on kuitenkin ensisijainen kasvatusoikeus ja -vastuu. Lasten, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja vanhempien kasvatuksellinen yhteistyö, vuorovaikutus ja kumppanuus on hyvän varhaiskasvatuksen olennainen osa. (Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista 2002.)

Koska kasvatuksen ammatillisuus on korostunutta, myös ammatillinen ajattelu-tapa on merkittävä osa vanhempien arkea. Tällöin asiantuntijatulkintojen vahva asema asettaa kasvatuksen ammattilaisille eettisen velvoitteen pohtia ja tarkastella oman toimintaansa sekä näkökulmiensa perusteita ja oikeutusta huomioiden samalla, ettei syyllistä vanhempia. Alasuutarin mukaan ammattilaisen tehtävänä onkin tarjota vanhemman käyttöön asiantuntijan tieto sekä ammatillinen kokemus, jolla vanhempi voi hyväksyä tai vahvistaa oman näkökulmansa tai saada vastauksen pulmaansa. Näkemys vanhemman asiantuntijuudesta oman vanhemmuutensa ja perheensä suhteen merkitsee, että vanhemmuus ja perhe ovat vanhempien puheessa yksityisiä alueita. Yhteistyö vanhemman ja ammatti-

laisen välillä on siis ensisijaisesti lapsikeskeistä. (Alasuutari 2003, 163, 166, 168–171.)

Vanhempien tukeminen kasvatustehtävässään on saanut uuden merkityksen perheiden arkielämässä. Tänä päivänä perhe ja suku ovat pienentyneet ja kyläyhteisön hajoaminen on merkinnyt perheiden tukijärjestelmän heikkenemistä. Päivähoidon ja vanhempien yhteistyössä tukeminen mielletään usein päivähoiton henkilökunnan puoleiseksi, kun taas helposti unohdetaan vanhempien kesken syntyvä sosiaalisen tuen merkitys. (Hujala ym. 1998, 129.) Sosiaalisella tuella tarkoitetaan vanhempien kesken syntyvää vuorovaikutusta, jossa osapuolet kokevat välittämistä, arvostusta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta (Keskinen & Virtanen 1999, 21). Sosiaalisen tuen vahvistaminen luo uusia sosiaalisia verkostoja vanhempien elämään kasvattaen sosiaalista pääomaa. (Hujala ym. 1998, 129.)

Tasa-arvoinen vuorovaikutussuhde vanhempien ja päivähoitohenkilökunnan välillä yhdistää vanhemmilta tulevan lastaan koskevan asiantuntijuuden kun taas henkilökunnan puolelta tulee koulutuksen ja työkokemuksen kautta omakuttu asiantuntijuus. Yhdessä molemmat asiantuntijoina pystyvät ottamaan lapsen huomioon yksilönä. (Hujala ym. 1998, 131–132.) Vanhempien selkeä rooli päivähoiton yhteistyössä lisää vanhempien tyytyväisyyttä päivähoitoa kohtaan sekä lisää lasten viihtymistä päivähoitossa. Vanhempien mukaan ottaminen tasapainottaa jyrkkien rooliasetelmien muodostumista ja vahvistaa tasa-arvoisen työskentelyn. (Hujala-Huttunen & Nivala 1996, 40–42.)

5 YHTEISTYÖN JA YMPÄRISTÖN MERKITYS PÄIVÄHOIDOSSA

On todettu, että perheen ja päivähoiton yhteistyö on yksi kasvatuksen kulmakivistä. Päivähoidon historiassa tämä yhteistyö on kuitenkin vaihdellut kulloinkin vallassa olleen kasvatustajattelen mukaisesti. On todettu tutkimustuloksien, että vanhempien ja kodin ulkopuoliseen kasvatustyöhön osallistuvien ammattikuntien välinen yhteistyö on laadukkaan päivähoitokasvatuksen ja sitä kautta lasten myönteisen kasvun ja kehityksen ehto. (Hujala-Huttunen & Nivala 1996, 34–36.) Kodin merkitys kasvatuksessa ei ole menettänyt merkitystään vuosikymmenien aikana. Vanhempien rooli on lapselle merkittävä jo vauvasta lähtien. Päiväkotien ja koulun tehtävänä on kunnioittaa lasta omana itsenään ja ottaa huomioon lapsen omat mielipiteet. Vanhempien asema kasvattajana antaa oikeuden valita mikä hoitomuoto heidän lapsilleen on sopivin (Karila & Nummenmaa 2001, 12). Lapsen kasvuympäristönä toimivat päivähoito ja koti. Lapsen kannalta toimintatapojen muuttuminen päivähoiton ja kodin välillä voi herättää ristiriitaisia tunteita lapsessa. Perheen ja päivähoiton toimiva yhteistyö ja vuorovaikutus näin ollen vähentävät perheen ja hoitopaikan välistä epäjatkuvuutta edesauttaen lapsen kasvuympäristöjen välistä jatkuvuutta. (Hujala; Purola; Parrila-Haapakoski & Nivala 1998, 127–128.)

5.1 Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuus on osa perhetyötä. Perhetyö voi olla asiakaslähtöistä, perhelähtöistä tai lapsilähtöistä. (Järvinen, Lankinen, Taajamo, Veistilä & Viro-lainen 2007, 17.) Perhe on tärkeä yhteistyökumppani, joka tulee lapsen mukana. Lapsen ja koko perheen tukeminen varhaisessa vaiheessa on ennaltaehkäisevää työtä. (Järvinen ym. 2009, 40–41.) Kasvatuskumppanuus pohjautuu kuulemisen, kunnioituksen, dialogisuuden ja luottamuksen pohjalle. Työntekijä kuuntelee vanhemman erilaisia asioita, mielipiteitä ja ajatuksia. Yhteisen ymmärryksen rakentaminen ja luottamuksellinen ilmapiiri luo kunnioittavan ja dialogisen yhteisymmärryksen vanhempien ja ammattilaisen välille. Kumppanuus alkaa lapsen aloittaessa päivähoiton ja syvenee ajan myötä vanhempien ja

henkilökunnan kohtaamisissa. Lapsikohtaiset vasu-keskustelut ja vanhempien vertaistukena järjestettävät vanhempainillat laajentavat ja syventävät kasvatuskumppanuutta. (Kasvatuskumppanuus- THL i.a.) Tiitiaisissä tämä toteutuu näiden lisäksi myös lapsen vanhemmille järjestettävissä tenavatunneissa, joissa keskustellaan yleisesti miten kotona sujuu lapsen kanssa ja mahdollisista uusista elämäntilamuutoksista. (Mattila, Sane, henkilökohtainen tiedonanto 29.11.2011) Erityisenä haasteena on luoda kasvatuskumppanuuden ilmapiiri tilanteissa, jossa lapsella havaitaan tuen tarve. (Kasvatuskumppanuus- THL i.a.)

5.2 Pienryhmätoiminta

Päiväkotien lapsimäärän lisääntyminen on tehnyt hoitopaikoista varsinaisia tehoyksiköitä. Pienentämällä tulevaisuudessa ryhmäkokoja, mahdollisuus kehittää hoidosta laadukkaampaa ja yksilöllisempää kasvaa. (Kauppi 2001, 61.) Monissa päiväkodeissa kannatetaan vahvan tuokiokeskeisyyden kulttuuria. Tuokion suunnittelua ohjaa aikuisen erityisosaamisen alueet ja vuodenaikojen vaihtelusta esiin nousevat teemat. Jos tulevaisuudessa pidetään kiinni vanhoista toimintamalleista ja lisätään siihen uusia toimintamalleja, johtaa tämä pian henkilöstön ylikuormittumiseen ja väsymiseen. (Hujala & Turja 2011, 54.) Pienryhmätoiminnan vakiinnuttaminen päiväkotien toimintakulttuuriin, mahdollistaa paremmin yksilön huomioon ottamisen ja eri perheiden toiveiden yhteensovittamisen. Opettaja liittyy arvioinnin osaksi pienryhmätoiminnan ohjaamista ja suunnittelua, jolloin toiminnan ja sen merkitystä lapsiyksilöiden oppimisen näkökulmasta arvioidaan jatkuvasti. Arvioinnin tuloksia käytetään hyväksi pedagogisessa suunnittelussa sekä oppimisympäristön rakentamisessa. (Hujala & Turja 2011, 55.) Pienryhmätoiminnassa tehtävät ja toiminnot suunnitellaan mahdollisimman avoimiksi, jolloin lapsilla on mahdollisuus päätyä monenlaisiin lopputuloksiin sekä käyttää erilaisia toimintatapoja ja materiaaleja omien taitojensa, kiinnostuksensa ja ymmärryksensä mukaisesti. (Hujala & Turja 2011, 55.)

5.3 Päivähoidon fyysinen ympäristö

Päivähoidossa lapsen leikkiympäristön rakentaminen, ylläpitäminen ja kehittäminen kuuluvat olennaisesti kasvattajan vastuulle. Fyysisiltä ominaisuuksiltaan päiväkotit eroavat kodin ympäristöstä sillä, että tavaran määrä ja materiaali ovat vähäisempiä kuin kodissa ja lisäksi henkilökunta antaa lapselle rekvisiittia sitä mukaan, mitä he katsovat olevan lapselle tarpeellinen. Päiväkodin leikkiympäristön sekä muun fyysisen toimintaympäristön tulisi palvella ennen kaikkea lasta ja hänen oppimistaan. Lasten yksilöllisyyden takia ei ole mahdollista rakentaa leikkiympäristöä vain yhden lapsen mielenkiinnon perusteella. Päivähoidon haasteena onkin rakentaa fyysinen ympäristö siten, että se palvelee jokaisen lapsen tarpeita. (Karppinen, Puurula & Ruokonen 2001, 49–50.) Päivähoidon ympäristö muodostuu fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten tekijöiden kokonaisuudesta. Fyysiset puitteet koostuvat rakennetuista tiloista, lähiympäristöstä sekä erilaisista materiaaleista ja välineistä. Fyysinen ympäristö toimii lapselle myös oppimisympäristönä. Oppimisympäristön tulee olla ennen kaikkea turvallinen ja sen on otettava huomioon lasten ikäkauteen liittyvät tekijät. Hyvä oppimisympäristö vastaa lapsen kehityksellistä tasoa, mutta antaa myös samalla haasteita kehityksen viemiseksi eteenpäin. Ympäristön tulee muuttua ja kehittyä lasten mukana, jotta se herättäisi lapsessa mielenkiintoa tutkia uusia asioita ja löytää vastauksia ongelmien ratkomisessa. Innostaakseen lasta oppimaan ja kehittymään, ympäristön tulee olla ennen kaikkea monipuolinen ja joustava, jossa lasta kannustetaan toimimaan ja ilmaisemaan itseään. (Varhaiskasvatuksen perusteet 2005, 17–18; Hujala ym. 1998, 104.)

6 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tutkimuksen tarkoituksena on lähteä selvittämään vanhempien tyytyväisyyttä päiväkotitiitiäisen tarjoamaan päivähoitoon sekä nostaa esille uusia toiminnan kehittämistä parantavia työmenetelmiä. Tätä selvitetään seuraavien tutkimuskysymysten avulla:

- 1) Miten monipuolista päivähoitoa on vanhempien mielestä?
- 2) Miten vanhemmat kokevat yhteistyön toteutuvan päiväkodinhenkilökunnan kanssa?
- 3) Millaisena vanhemmat kokevat päiväkodin fyysisen ympäristön?

Tutkimuksen tavoitteena oli saada tietoa päivähoitoa toteutumisesta vanhempien näkökulmasta, jonka avulla Tiitiäinen pystyy kehittämään toimintaansa vastaamaan paremmin perheiden tarpeita.

6.1 Tutkimuksen toteuttaminen

Opinnäytetyöni on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Kysymysten tekemisessä ja lomakkeen laadinnassa tulee olla erityisen huolellinen, sillä ne luovat perustan tutkimuksen onnistumiselle. Eniten virheitä tutkimustuloksiin aiheuttaa kysymysten muoto, jos vastaaja ei saa samasta ajatuksesta kiinni kuin tutkija, jolloin tulokset vääristyvät. Tämän takia on erityisen tärkeää, että kysymykset ovat yksiselitteisiä. Kysymysten perustana on rakentaa lomake tutkimuksen tavoitteiden ja tutkimusongelmien mukaan. Lomakkeen laadinnassa tulee kiinnittää huomiota sen pituuteen ja kysymysten lukumäärään. Jos lomake on liian pitkä, vastaajat jättävät helpommin vastaamatta. (Aaltola & Valli 2001, 100.)

6.2 Aineiston keruu

Lähestyin vanhempia päiväkodissa jakamalla heille saatekirjeen (LIITE1) jossa mukana oli kyselylomake. Lomakkeita jaoin yhteensä 25 kappaletta. Vanhemmat palauttivat lomakkeen päiväkodin eteisessä olevaan palautuslaatikkoon. Palautettujen lomakkeiden määrä oli 19. Vastausaika oli ensin yksi viikko, jonka jälkeen oli vielä mahdollisuus palauttaa lomake kahden päivän ajan.

Aineiston keruu tapahtui strukturoidun kyselylomakkeen avulla. Kyselylomake palautettiin nimettömänä. Kyselylomakkeen tarkoituksena oli selvittää vanhempien tyytyväisyys päivähoitoon. Lomakkeen avulla vastaaja pystyy valitsemaan itselleen sopivimman vastaamisajankohdan, jolloin hän pystyy rauhassa pohtimaan vastauksia ja tarkistamaan ajatuksiaan (Aaltola & Valli 2001, 101). Kyselylomakkeen rungon tekemisessä otin huomioon Tiitiäisissä jo ennen käytetyn kyselylomakkeen, jolloin pystyin rakentamaan oman lomakkeeni toistamatta samoja kysymyksiä. Lomakkeen teossa oli mukana päiväkodin henkilökunta, joiden kanssa yhdessä muokkasimme lomakkeen heidän tarpeitaan vastaavaksi.

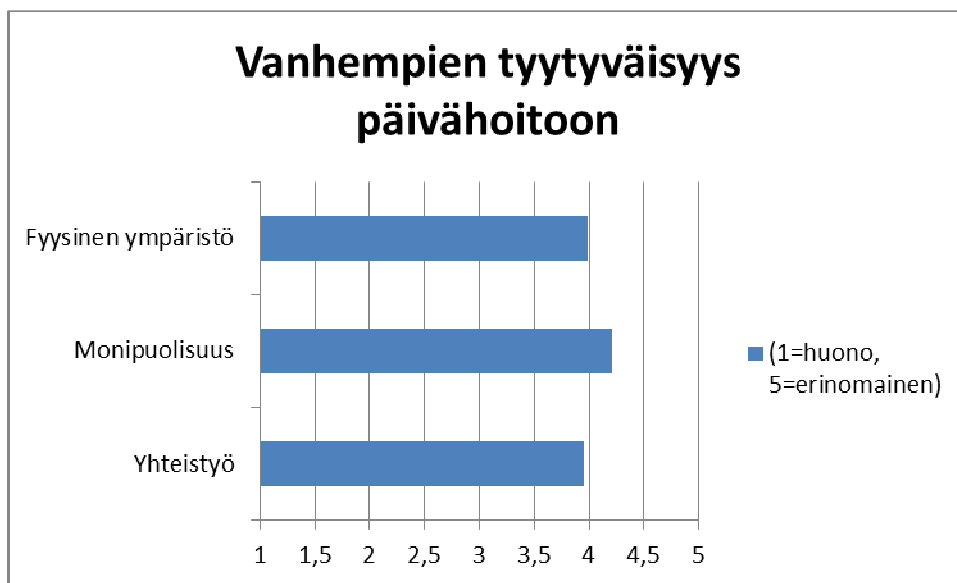
Kyselylomake sisältää 16 kysymystä, joiden avulla selvitettiin tyytyväisyyttä yhteistyöhön, fyysiseen ympäristöön ja toiminnan monipuolisuuteen. Yhteistyötä kuvaavat kysymykset lomakkeessa on 3, 5, 6, 7, 8. Fyysistä ympäristöä kuvaavat kysymykset lomakkeessa on 12 ja 14. Toiminnan monipuolisuutta kuvaava kysymys lomakkeessa on numero 13. Lisäksi lomake sisälsi kysymyksiä muun muassa henkilökunnan ammattitaidosta, päivähoitopaikan yleisestä ilmapiiristä ja vanhempien mahdollisuudesta ja halusta vaikuttaa päiväkodin toimintaan. Vastaaja valitsi mielipidettään lähinnä olevan numerovaihtoehdon viisinumeroisesta vastauskaalasta, jossa 5 kuvasi erinomaista, 4 hyvää, 3 ei hyvää eikä huonoa, 2 kohtalaista ja 1 huonoa.

6.3 Aineiston analyysi

Vanhempien tyytyväisyyttä toteutuneeseen päivähoitoon tutkisin kyselylomakkeen avulla. Tutkimuslomakkeiden analyysi suoritettiin Microsoftin taulukko-ohjelma Exceliä käyttäen. Harkinnassa oli myös tilastotieteellinen analyysiohjelma SPSS, mutta valitsemani Excel-ohjelma soveltui tutkimustulosten analysointiin yhtä hyvin.

7 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimuksessa tutkittiin päiväkotia Tiitiäisen vanhempien tyytyväisyyttä päivähoitoon. Tutkimusta lähdettiin toteuttamaan kolmen tutkimuskysymyksen kautta, jotka kuvasivat yhteistyötä, toiminnan monipuolisuutta sekä hoitopaikan fyysistä ympäristöä. Kyselylomakkeen kysymykset jaettiin näiden teemojen mukaan selittämään yhteistyötä, toiminnan monipuolisuutta ja fyysistä ympäristöä.

KUVIO 1. Vanhempien tyytyväisyys päivähoitoon

Kuten kuviosta 1 huomataan, ovat vanhemmat hyvin tyytyväisiä lapsensa päivähoitoon päiväkotia Tiitiäisessä. Vanhempien tyytyväisyyttä kartoitettiin kolmella osa-alueella ja jokaisella osa-alueella vastausten keskiarvo on lähes neljä tai enemmän.

7.1 Päiväkodin fyysinen ympäristö

Päiväkodin fyysistä ympäristöä tarkasteltiin viihtyvyyden, turvallisuuden ja siisteyden näkökulmista sekä ryhmäkoon arviointina.

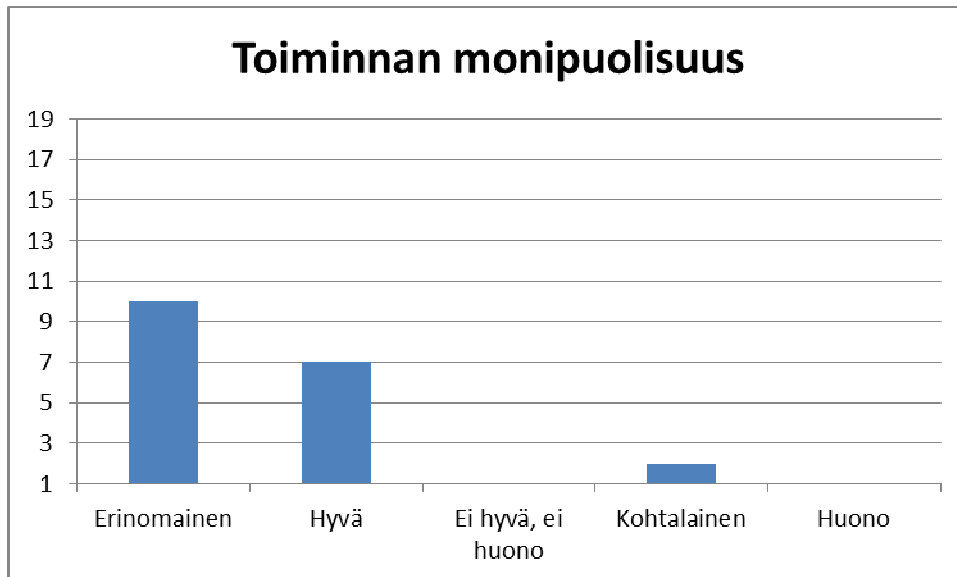
KUVIO 2 Vanhempien tyytyväisyys päivähoiton ympäristöön

Kuvio 2 kertoo vanhempien tyytyväisyyden päivähoiton fyysiseen ympäristöön sekä ryhmäkokoon olevan lähes neljä tai enemmän.

Vanhemmista yli puolet (63 %) piti päiväkodin tilojen viihtyisyyttä hyvänä. Erinomaiseksi tai ei hyväksi eikä huonoksi viihtyvyyden koki vajaa viidennes vanhemmista (15 %). Kohtalaiseksi viihtyvyyden koki kaksi vanhempaa (10 %). Lähes kaikki vanhemmat (88 %) kokivat ympäristön turvallisuuden hyväksi tai erinomaiseksi. Ei hyväksi eikä huonoksi ympäristön turvallisuuden koki kaksi vanhempaa (10 %). Lähes puolet vanhemmista (47 %) koki päivähoitopaikan siisteyden erinomaiseksi. Hyväksi siisteyden koki reilu kolmannes vanhemmista (36 %). Vanhemmista vajaa viidennes (15 %) ei osannut sanoa siisteyttä hyväksi eikä huonoksi. Ryhmäkokoon oltiin tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Vastaajista neljännes (26 %) piti ryhmäkokoja erinomaisena ja lähes joka kolmas vastaaja hyvänä (31 %). Kohtalaiseksi ryhmäkoon koki yksi vanhempi ja vajaa kolmannes vanhemmista (31 %) vastasi ryhmäkoon olevan ei hyvä eikä huono.

7.2 Päiväkodin toiminnan monipuolisuus

Vanhempien käsitystä päivähoiton toiminnan monipuolisuudesta ja virikkeellisuudesta tutkittiin yhden tutkimuskysymyksen avulla.

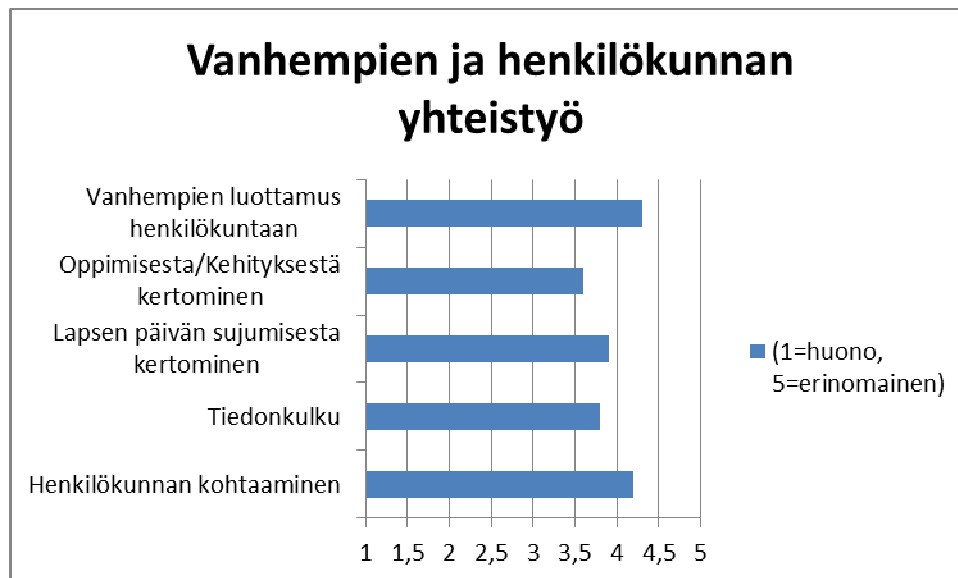
KUVIO 3 Vanhempien tyytyväisyys toiminnan monipuolisuuteen

Kuviosta 3 huomaamme, että vanhempien käsitys toiminnan monipuolisuudesta ja virikkeellisyydestä on erinomainen tai hyvä.

Päiväkodin toiminnan virikkeellisyyden ja monipuolisuuden hyväksi koki reilu kolmannes vanhemmista (36 %). Erinomaiseksi toiminnan ja virikkeellisyyden koki yli puolet vanhemmista (52 %). Vain yksi vanhempi koki toiminnan ja virikkeellisyyden kohtalaiseksi.

7.3 Päiväkodin ja vanhempien yhteistyö

Yhteistyötä tutkittiin henkilökunnan kohtaamisen, tiedonkulun, lapsen hoitopäivästä, oppimisesta ja kehityksestä kertomisen sekä luottamuksellisuuden näkökulmista.

KUVIO 4 Vanhempien ja henkilökunnan yhteistyö

Kuten kuviosta huomataan, vanhempien tyytyväisyys päivähoiton henkilökunnan kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön on hyvä. Keskiarvo eri osa-alueiden välillä on lähes neljä tai enemmän.

Henkilökunnan kohtaamisen erinomaiseksi vanhemman tuodessa tai hakiessa lasta koki noin joka kolmas vanhempi (36 %). Hyväksi kohtaamisen koki lähes puolet vanhemmista (47 %) ja kohtalaiseksi yksi vanhempi. Ei hyväksi eikä huonoksi kohtaamisen koki kaksi vanhempaa (10 %). Päiväkodin tiedottamista piti hyvänä kaksi kolmesta vanhemmasta (63 %) ja erinomaisena vajaa viides vanhemmista (15 %). Ei hyväksi eikä huonoksi tiedonkulun koki kaksi vanhemmista sekä saman verran vanhemmista koki tiedonkulun kohtalaiseksi.

Yli puolet vanhemmista (52 %) vastasi, että päiväkodin henkilökunta kertoi lapsen hoitopäivän sujumisesta hyvin. Erinomaisena tätä piti joka viides vastaaja.

Viidennes oli myös sitä mieltä, että lapsen päivästä kertominen oli ei hyvää eikä huonoa. Yksi vastaaja koki, että päivästä kerrotaan kohtalaisesti.

Lapsen oppimisesta ja kehityksestä kertominen oli hyvää lähes joka toisen vanhemman mielestä (47 %). Erinomaiseksi kertomisen koki vajaa viidennes vanhemmista (15 %) kun taas yksi vanhempi koki kertomisen huonoksi. Vanhemmista reilu viidennes (21 %) koki kertomisen ei hyväksi eikä huonoksi. Kohtalaisesti kertomisen kehityksestä ja oppimisesta koki kaksi vanhempaa. Vanhemmista lähes puolet (42 %) koki, että vaikeiden ja luottamuksellisten asioiden käsitteleminen henkilökunnan kanssa sujui erinomaisesti ja saman verran vanhemmista koki käsittelemisen hyväksi. Vanhemmista vajaa viidennes (15 %) ei osannut sanoa onko vaikeiden ja luottamuksellisten asioiden käsitteleminen henkilökunnan kanssa hyvää tai huonoa.

Lapsi viihtyy päivähoitossa erinomaisesti 12 vanhemman mielestä ja 7 vanhemman mukaan lapsi viihtyy hyvin. Vanhemmista 8 koki henkilökunnan pätevyyden hyväksi ja 10 erinomaiseksi. Vain 1 vanhempi ei osannut arvioida henkilökunnan pätevyyttä. Ilmapiirin hyväksi koki 14 vanhempaa ja 4 erinomaiseksi. Kokonaisuudessaan päivähoitoa hyvänä piti 12 vanhempaa.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Sosiaalhallitus toteutti 1980-luvulla yhteistyökokeiluna projektin "Yhteistyöstä osallistumiseen", jossa vanhempien osallistumisen tarkoituksena oli demokratian kehittäminen, päivähoitopedagogiikan avaaminen vanhemmille ja lapsen kasvuympäristöjen integrointi. Projektin tuloksissa kävi ilmi, että sekä vanhemmat että henkilökunta pitivät parhaimpana yhteistyömuotona kahdenkeskisiä keskusteluja. (Tiilikka 2002, 59-60.) Päiväkoti Tiitiäisen vanhemmat kokivat henkilökunnan kanssa järjestettyjen tenavatuntien sujuvan hyvin (47 %).

Tutkimustuloksissa vanhemmat kokivat päivähoiton henkilökunnan ammattitaidon erinomaisena. Lastentarhanopettajalta edellytetään omien vahvuuksien tuntemista, mikä auttaa päivittäisissä työtilanteissa. Täytyy olla käsitys siitä, mitä tekee ja mistä työssä on kysymys (Karila & Nummenmaa 2001, 44–47).

Omassa tutkimuksessani kävi ilmi, että vanhemmat kokivat päiväkotia Tiitiäisen ryhmäkoon hyvänä, joka puolestaan kertoo onnistuneesta pienryhmätoiminnasta. Pienryhmätoiminnan vakiinnuttaminen päiväkotien toimintakulttuuriin, mahdollistaa paremmin yksilön huomioon ottamisen ja eri perheiden toiveiden yhteensovittamisen (Hujala & Turja 2011, 55).

Kasvatuskumppanuus pohjautuu kuulemisen, kunnioituksen, dialogisuuden ja luottamuksen pohjalle. Työntekijä kuuntelee ja kunnioittaa vanhempaa, jolloin kasvatuskumppanuussuhde syvenee ajan myötä (Kasvatuskumppanuus- THL). Tutkimuksessani henkilökunnan järjestämät tenavatunnit koettiin hyvänä, mikä vahvistaa teoriaa kasvatuskumppanuuden tärkeydestä päivähoitossa.

Tutkimuksessa selvisi, että vanhempien tyytyväisyysaste päivähoiton toteutumiseen oli hyvä. Lapsen viihtyminen päivähoitossa viittaa kotiin ja päivähoiton saumattomaan yhteistyöhön, jolloin toimintatavat kotona ja päivähoitossa eivät aiheuta ristiriitoja lapselle (Hujala; Purola; Parrila-Haapakoski & Nivala 1998, 127-128.)

Vanhempien ja kasvatushenkilökunnan välinen kasvatusyhteistyö koostuu pääosin keskinäisestä vuorovaikutuksesta ja toiminnasta. Koivusen tutkimuksessa selvisi vanhempien arvostavan avointa ja jatkuvaa kommunikointia henkilökunnan kanssa lapsen hoitopäivään liittyvissä asioissa. Vanhemmat odottivat henkilökunnan kertovan lapsen hoitopäivästä vähintään yleisellä tasolla. (Koivunen 2009, 151, 152.) Tutkimuksessani vanhemmat kokivat lapsen päivän sujumisesta kertomisen hyvänä. Yleisesti tiedonkulun vanhemmille arvioitiin sujuvan myös hyvin. Vanhemman ja päivähoidon henkilökunnan vuoropuhelu syntyy juuri lasta tuodessa tai hakiessa päivähoidosta (Kaskela & Kekkonen 2006, 44). Tiedonkulun vaihtaminen onnistuneesti vanhempien kanssa riippuu paljon päiväkodin ilmapiirin kiireellisyydestä. Tosin kuitenkin tutkimuksessani vanhemmat kokivat yleisen ilmapiirin hyvänä, jolloin päiväkodin henkilökunnalla on vanhempien mielestä aikaa rauhassa vaihtaa päivänkuulumiset.

Kasvatuskumppanuuden lähtökohtana vanhemmat kokevat Koivusen tutkimuksessa tasa-arvoisen aseman kasvattajana päivähoidon henkilökunnan kanssa (Koivunen 2009, 153). Koska kasvatuksen ammatillisuus on korostunutta, myös ammatillinen ajattelutapa on merkittävä osa vanhempien arkea. Tällöin asiantuntijatulkintojen vahva asema asettaa kasvatuksen ammattilaisille eettisen velvoitteen pohtia ja tarkastella oman toimintaansa sekä näkökulmiensa perusteita ja oikeutusta huomioiden samalla, ettei syyllistä vanhempia. (Alasuutari 2003, 168.) Tutkimusaineistoni osoittaa, että vanhemmat arvostavat päivähoidon henkilökunnan ammattitaitoa, jolloin molemminpuolinen tasa-arvo korostuu yhteistyötä tehdessä. Vanhempien mielestä lapsi viihtyy päivähoidossa erinomaisesti ja lapsen toimintaympäristön virikkeellisyyttä pidettiin erinomaisena.

9 POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli saada vanhempien kokemuksista peräisin olevaa tietoa, jonka avulla päiväkotitiimi tietää päivähoiton toteutumisen tason, jonka avulla päivähoitoa pystytään kehittämään vastaamaan paremmin perheiden tarpeita.

Tutkimustulokset olivat erittäin positiivisia ja vanhempien tyytyväisyys päivähoitoon kokonaisuudessaan oli hyvä. Tämä kertoo vanhempien luottamisesta päivähoitopaikan varhaiskasvatustoimintaan ja hyvin toimivasta yhteistyöstä henkilökunnan kanssa. Näiden seikkojen avulla edellytys luottamuksen syntymiselle ja turvallisuuden tunteelle ovat päiväkotitiimissä erittäin hyvät. Pienen yksityyisen päiväkodin etuna, verrattuna suurempiin kunnallisiin varhaiskasvatusyksiköihin, on parempi mahdollisuus toteuttaa yksilöllistä hoitoa. Aikuiset ja lapset ovat toisilleen keskenään tuttuja, jolloin lämmön ja läheisyyden tuominen hoitoon ja kasvatukseen on helppoa.

Valitsin kvantitatiivisen aineistonkeruumenetelmän, koska koin saavani luotettavampaa palautetta vanhemmilta päivähoitopaikoista kuin esimerkiksi haastattelemalla heitä. Haastattelemisessa haasteena koin luottamuksellisen ilmapiirin rakentamisen; haastatteluun osallistuva vanhempi ei välttämättä kerro negatiivisista tuntemuksistaan haastattelijalle yhtä helposti kuin paperilomakkeen kautta nimettömänä. Aaltola & Valli (2001) toteavat, että kyselylomakkeella suoritettussa tutkimuksessa tutkija ei vaikuta olemuksellaan tai läsnäolollaan vastauksiin kuten esimerkiksi haastattelussa, ja aineiston keruu on sen takia luotettavampi. Näin ollen kyselylomakkeella kerätty aineisto on luotettavampaa kuin haastattelulla kerätty. Luotettavuutta lisäävä tekijä on myös se, että kysymykset esitetään henkilölle täysin samassa muodossa, jolloin vastauksen antoon ei pääse vaikuttamaan tutkijan äänenpainot tai tauot sanojen välillä. (Aaltola & Valli 2001, 101.)

Tutkimuksen vastausprosenttiin olin todella tyytyväinen (76 %). Aineistonkeruussa vastausprosentti jää usein alhaiseksi. Toiseksi heikkoudeksi voi osoittautua myös kysymyksen väärinymmärrys, jolloin vastaaja voi epäselvään kysy-

myksen kohdatessa kaivata tarkentavaa informaatiota. (Aaltola & Valli 2001, 101–102.) Otin saatekirjeessä huomioon tämän ilmoittamalla puhelinnumeroni kirjeessä jos vanhemmat tarvitsevat apua epäselvän kysymyksen kohdalla. Aineistoa analysoitaessa tuntui siltä, että vanhemmat olivat miettineet kysymyksiä ja vastauksia, jolloin kysymysten välillä huomasi vastausvaihtoehdon vaihtelevan. Tutkimuksessa vain yhdessä lomakkeessa oli epähuomiossa jätetty vastaamatta lomakkeen viimeiseen sivuun, vaikka tutkijana pelkäsin saavani enemmän vajaasti täytettyjä lomakkeita. Kuitenkaan tuloksia ei voi yleistää, koska tutkittavana kohteena oli vain yksi päiväkotia.

Jatkotutkimusaiheita opinnäytetyön tuloksista nousi kaksi:

- 1) Päiväkoti Tiitiäisen päivähoiton toteutusta voisi tulkita lasten tai henkilökunnan näkökulmasta ottamalla heidät mukaan arviointiin
- 2) Yksityisen päivähoiton ja kunnallisen päivähoiton vertaileva tutkimus

Päiväkoti Tiitiäisen hyvän asiakastyytyväisyystuloksen takia olisi hyvä kuulla myös lasten mielipide toteutuneesta päivähoitosta. Lisäksi henkilökunnan mielipiteet työhyvinvoinnista ja työssäjaksamisesta olisi mielenkiintoinen jatkotutkimuksen aihe. Koska Tiitiäinen toimii yksityisellä sektorilla, hyvä jatkotutkimus olisi tehdä vertaileva tutkimus yksityisen päivähoiton ja kunnallisen päivähoiton välille. Vertaileva tutkimus olisi todella mielenkiintoinen aihe, mutta työmäärän takia jatkotutkimuksen tekemisessä olisi hyvä olla kaksi tutkijaa.

LÄHTEET

- Aaltola, Juhani & Valli, Raine 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittavalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus
- Alasuutari Maarit 2003. Kuka lasta kasvattaa? Tampereen yliopisto. Psykologian laitos. Väitöskirja. Helsinki: Gaudeamus:
- Honkalampi, Tarja; Koskinen, Marja-Kaarina & Leppälampi, Oili 2006. Silmät selässäkin. Tehyn päivähoitoseelvitys. Julkaisusarja B: Selvityksiä 5/2006. Viitattu 26.1.2012. Saatavissa: http://www.slal.fi/doc/Julkaaisu_207706_Silmat_selassakin.pdf
- Hujala-Huttunen, Eeva & Nivala, Veijo 1996. Yhteistyö päivähoitossa - Kasvatuksen lapsikohtainen suunnittelu yhteistyössä vanhempien kanssa. Oulu: Varhaiskasvatus 90.
- Hujala, Eeva; Puroila, Anna-Maija; Parrila- Haapakoski; Sanna & Nivala, Veijo 1998. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Oulu: Varhaiskasvatus 90.
- Hujala, Eeva & Turja, Leena (toim.) 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus
- Järvinen, Ritva; Lankinen, Aila; Taajamo, Terhi; Veistilä, Minna & Virolainen, Arja 2009. Perheen parhaaksi –Perhetyön arkea. Helsinki: Edita.
- Karila, Kirsti; Kinos, Jarmo & Virtanen, Jorma 2001. Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Karila, Kirsti & Nummenmaa, Anna, Raija. 2001. Matkalla moniammatillisuuteen: kuvauskohteena päiväkotii. Helsinki: WSOY, 12–15, 18, 23, 25, 44–47.

Karppinen, Seija; Puurula, Arja & Ruokonen, Inkeri 2001. Taiteen ja leikin luumous: 4–8-vuotiaiden lasten taito- ja taidekasvatus. Helsinki: Finn leatura.

Kaskela, Marja & Kekkonen, Marjatta 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta: opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Helsinki: Stakes

Kasvatuskumppanuus- THL. Viitattu 6.11.2011.
http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppaniti-fi/tyon/menetelmat/kasvatuskumppanuus

Kauppi, Ulla 2001. Päivähoitoa täydellä teholla. KuntaSuomi 2004 tutkimuksia: 31. Helsinki: Suomen kuntaliitto

Keskinen, Soili & Virtanen, Nana 1999. Päiväkoti työyhteisönä. Helsinki: Helsingin yliopisto

Koivunen, Pirjo- Leena 2009. Hyvä päivähoito, työkaluja sujuvaan arkeen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Mattila, Sane 2011. Sosionomi- lastentarhaopettaja (AMK), Päiväkoti Tiitiäinen. Uusikaupunki. Henkilökohtainen tiedonanto 29.11.

Sateenkaari Koto Oy i.a. Viitattu 25.11.2011 www.sateenkaarikoto.fi

Sateenkaari Koto Oy:n Varhaiskasvatussuunnitelma 2011. Sähköpostiviesti 25.11. Vastaanottaja Virpi Hatakka. Tuloste tekijän halussa.

Tiilikka, Aila 2005. Äitien kasvatuskäsityksiä ja arviointeja hyvästä päiväkotikasvatuksesta. Kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö. Oulu: Oulun yliopisto

Uusikaupunki i.a. Viitattu 23.1.2012. www.uusikaupunki.fi

Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista, 2002. Viitattu 6.12.2011.

<http://pre20031103.stm.fi/suomi/pao/varhais2/julkaisu0209.htm>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005. Viitattu 6.12.2011.

<http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/7eef5448-e8a3-4887-ab97-19719ea74066>

LIITE1 TERVEHDYS KOTIVÄKI!

Opiskelen Diakonia-ammattikorkeakoulussa Porin toimipaikassa Sosionomiksi (AMK), johon sisältyy lastentarhaopettajan pätevyys. Valmistun ensi keväänä. Olen tekemässä opinnäytetyötäni yhteistyössä päiväkotiki Tiitiäisen kanssa. Opinnäytetyöni aiheena on tutkia teidän vanhempien mielipidettä toteutuneesta päivähoitosta. Tutkimus suoritetaan kyselylomakkeen avulla.

Nyt teillä on mahdollisuus ilmaista mielipiteenne päivähoiton toteutumisesta nimettöminä. On todella tärkeää, että vastaisitte kyselyyn, koska näin pystymme parantamaan hoitoa ja kehittämään toimintaa paremmaksi. Teidän mielipiteenne on todella tärkeä ja haluamme näin mahdollistaa teidän osallistumisen yhdessä tehtävään kasvatustyöhön.

Lomakkeen viimeiseen kysymykseen voitte lähettää ruusuja tai risuja. Vastauksenne on äärimmäisen tärkeä. Palauttakaa täytetty lomake viimeistään 2.12.2011 päiväkodissa olevaan vastauslaatikkoon.

Aurinkoisin terveisin

Virpi Hatakka, Sosionomi(AMK) opiskelija

Voitte ottaa tarvittaessa minuun yhteyttä numeroon 044 34 89 114

LIITE 2 PÄIVÄKOTI TIITIÄINEN VANHEMPAINKYSELY LOMAKE

5= ERINOMAINEN

4= HYVÄ

3= EI HYVÄ, EI HUONO

2= KOHTALAINEN

1= HUONO

1. Miten lapsenne käsityksenne mukaan viihtyy päivähoitossa?

5 4 3 2 1

2. Miten ammattitaitoisena pidätte henkilökuntaa?

5 4 3 2 1

3. Miten henkilökunta kohtaa teidät tuodessanne ja hakiessanne lastanne?

5 4 3 2 1

4. Millainen on yleinen ilmapiiri päivähoitopaikassa?

5 4 3 2 1

5. Miten tieto päivähoitopaikan asioista kulkee teille?

5 4 3 2 1

6. Miten riittävästi lapsenne päivän sujumisesta teille kerrotaan?

5 4 3 2 1

7. Miten lapsenne oppimisesta ja kehityksestä teille kerrotaan?

5 4 3 2 1

5= ERINOMAINEN
4= HYVÄ
3= EI HYVÄ, EI HUONO
2= KOHTALAINEN
1= HUONO

8. Miten avoimesti voitte käsitellä vaikeita ja luottamuksellisia asioita henkilökunnan kanssa?

5 4 3 2 1

9. Millaiset ovat mahdollisuutenne vaikuttaa toimintaan ja sisältöihin?

5 4 3 2 1

10. Miten voimakkaasti haluaisitte vaikuttaa toimintaan ja sisältöihin?

5 4 3 2 1

11. Miten järjestetyt tenavatunnit henkilökunnan kanssa sujuvat?

5 4 3 2 1

12. Millaiseksi koette päivähoitopaikan fyysisen ympäristön?

a.) viihtyvyys

5 4 3 2 1

b.) turvallisuus

5 4 3 2 1

c.) siisteys

5 4 3 2 1

5= ERINOMAINEN
4= HYVÄ
3= EI HYVÄ, EI HUONO
2= KOHTALAINEN
1= HUONO

13. Miten toiminnan virikkeellisyys ja monipuolisuus mielestänne toteutuu päiväkodissa? (musiikki, kädentaidot, sadut, leikit jne.)

5 4 3 2 1

14. Miten sopivaksi arvioitte lapsenne ryhmän nykyisen ryhmäkoon?

5 4 3 2 1

15. Tyytyväisyytenne lapsenne päivähoitoon kokonaisuudessaan?

5 4 3 2 1

16. Halutessasi voit kirjoittaa muita päivähoitoon liittyviä kommentteja.